

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje štev. 26

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 6. julija 1905.

Štev. 27.

Borovska šola.

C. k. okr. šolski svet v Celovcu je z dne 27. junija 1905, št. 2207, gg. katehetoma v Borovljah na podlagi § 5, al. 4 drž. šol. z. z 2. majnika 1883 in § 7 z dne 20. junija 1872, drž. zak. št. 86, zapovedal (!) skrbeti za to, da se veronauk na tamošnji ljudski šoli v 3., 4. in 5. razredu in nemškimi učencem prvih dveh razredov le v predpisanem nemškem jeziku poučuje, in utemeljuje to čudno zapoved s tem, da je krajni šolski svet v Borovljah 19. novembra 1904 vložil s 176 podpisov staršev šolo obiskujočih otrok opremljeno prošnjo, v kateri se prosi, da se tudi veronauk na nemško organizovani šoli naj nemško poučuje, ker uspeh ni dovoljen (nichts weniger als zufriedenstellend) in tudi boljše biti ne more, ker se gg. kateheta župnik Anton Klemenčič in provizor Janko Arnuš pri pouku poslužujeta na šoli ne gojenega, otrokom slabo ali popolnoma nerazumljivega (!) slovenskega jezika. Tako ukaz. Na njega sledeči odgovor: Kar se tiče tistih 176 podpisov, ne dvomimo prav nič, da jih krajni šolski svet v Borovljah ni „sfehtal“ skupaj, pri borovških razmerah to ni nič čudnega, posebno če jih nabirajo taki-le gospodje. Borovsko ljudstvo obstoja izključno iz puškarjev in fužinskih delavcev. Puškarji so več ali manj odvisni od ravnatelja strokovne puškarske šole, fužinski delavci pa morajo plesati tako, kakor jim gode fužinski oskrbnik. In za ta dva gospoda skrnil se je nadučitelj Kusternigg, ko je po Borovljah nabiral podpise. Pri puškarjih mu je asistiral g. Joh. Balto, pri fužinarjih pa g. „fervežar“. Da slednjemu, ki je ob enem predsednik krajnega šolskega sveta, le noben delavec ne uide, poslal je posebno polo v fužine po tiste, ki jih prej slučajno doma ni bilo, da so morali k njemu v pisarno in tamkaj pod njegovo kontrolo oddati svoje podpise. Kaj jim je pri tem pravil, ne vemo, a podpisali so se. Začuden se vprašamo, če so že tako „gvišni“ bili podpisov, zakaj pa jih g. nadučitelj sam brez onih gospodov ni hodil nabirat, ali res ni imel toliko korajže, da bi sam to budalost terjal od slovenskega delavstva. On že ve, zakaj ni tega storil. V devetih letih je že spoznal, kako daleč se da rivati od njega borovski delavec. Bolj korajžni so mu to tudi povedali, podpisali pa — nič. Kakor pravi odlok, očita krajni šolski svet v Bo-

rovljah gg. katehetoma, da pri poučevanju ne dosežeta nikakih uspehov. Javno vprašamo tukaj: Kdaj se je slavni krajni šolski svet v Borovljah prepričal o tem, kar je pisal? Morda 22. aprila 1903 pri škofovski vizitaciji, ko je bila javna skušnja v cerkvi in je vsak na lastna ušesa slišal, koliko znajo njegovi otroci, in ko je tedanji župan gosp. Dovjak, katerega še do zdaj nikdo ni prišteval k slovenski stranki, javno v cerkvi katehetu častital na dobrem uspehu njegovem pri izpraševanju, ali morda, ko je tudi mil. g. knezoškof, ki je poklican soditi o tem, pohvalno izrazili se, da so šolarji v Borovljah dobro poučeni v krščanskem nauku. Da pa se otroci v vseh časih tudi ne učijo enako, ve vsak učitelj, ki ima opraviti z mladino.

In če so enkrat primeroma imeli slabše rede ali note, so to hitro in v obilni meri popravili, kakor se je tudi pokazalo pri skušnji, ki je odredil preč. kn. šk. ordinarijat. Lansko leto v drugem kvartalu, to je spomladi, ko se nikjer otroci nočejo prav učiti, ker jih bolj veseli na novo ozelenela narava nego uk, so note za kazni izpadle nekoliko slabše nego drugokrat in to priložnost je porabil, popadel g. nadučitelj in dal iz vseh katalogov izpisati note 4, in 5, (tistih seveda ne, ki so jih gospodje učitelji in gospodične učiteljice napisale, ti jih smejo dati, kakor hočejo) in s temi notami so se potem takoj pritožili pri deželnem šolskem svetu, pisali so, da jih „s skrbjo napolnjuje taka klasifikacija“. Na to odredjena skušnja pa je dokazala, kakor smo omenili že zgoraj, da so otroci prav dobro poučeni, da, gospod katehet je dobil celo „posebno priznanje“ (eine besondere Anerkennung). Tudi letošnja skušnja je pokazala isto, dasi je trajala v petih razredih pet ur. Le škoda da ni javna, v cerkvi, temveč samo v šoli, tam bi se vsak sam lahko prepričal, koliko in kako so se otroci naučili krščanskega nauka. Kdor ne verjame, svoboden mu vsako uro vstop v šolo, da se prepriča. Sicer pa še eno vprašanje stavimo slavnemu krajnemu šolskemu svetu. Kdo je bolj kompetenten soditi o pouku v krščanskem nauku, ali tisti, ki so za to poklicani, to je cerkvene oblasti, ali tisti, ki še najbrž sami nič ne znajo?

Da se v šoli sploh kak uspeh doseže, je seveda prvi vzrok iskati v tem, da se otroci poučujejo v onem jeziku, ki ga jih je učila mati, ki ga govore doma, ki ga najboljšje razumejo. To se pravi

slovenski otroci se poučujejo v slovenskem, nemški pa v nemškem jeziku. Da slovenski otroci slovensko govorečega kateheta ne razumejo tako dobro, kakor nemško govorečega učitelja, tega še plajberški A—ej ne verjame. Li hočeš učiti Laha, Nemca, Turka ali Kitajca, moraš se posluževati njegovega jezika, da te razume, le ubogi koroški slovenski otrok je tak siromak, da bi se vsake reči, še krščanskega nauka moral učiti v tujem nerazumljivem mu jeziku. Če ga pet učiteljev v sedmih letih ne more naučiti nemščine in mu je zabiti v glavo, mu je katehet po dve uri na teden tudi ne bo mogel. Sicer pa bodi slavnemu krajnemu šolskemu svetu v Borovljah in celemu svetu povedano na uho: Slovenski otroci, ki se uče slovenskega katekizma, in nemški otroci, ki se uče nemškega, pri vsaki skušnji postavijo svojega moža, pri tem ko iz slovenskih otrok, ki se učijo nemškega katekizma, nikdar ni mogoče dobiti nobenega dovoljnega odgovora. To je resnica iz borovske šole.

Tovariši abiturijenti!

Prvič Vas vabijo akademična društva treh vseučiliških mest združena v svojo sredo. To ujedinenje lahko imenujemo znamenit pojav v slovenskem dijaštvu. Slovenski dijak, — še pred par leti malone samemu sebi prepuščen, — postaja socialen: čuti, da je član skupine, s katero sta si dolžna medsebojno podporo. Z nastopom in napredovanjem narodno-radikalne struje je brez dvoma napredovalo vse slovensko dijaštvo. Ta struja je tudi uveljavila načelo složnega dela za skupne težnje, da tako priuči vsaj bodoče voditelje oni umetnosti, ki je sedaj vladajoča generacija, žal, premalo pozna. Ta sloga pa seveda ne more in ne sme prekoračiti načelnih razlik. Javno pa izjavljamo, da ne gojimo nikdar sovraštva proti dijakom, ki so naši struji nasprotni.

Naš program Vam je znan že iz delovanja naših članov, najbolj pa iz glasila narodno-radikalnega dijaštva „Omladine“, ki smo je osnovali v napredek slovenskemu dijaštvu.

Naš program Vam je znan tudi iz delovanja naših ferijalnih društev. Da se jim takoj pridružite v narodnem in socialnem delu, Vas s tem najljudnejše prosimo.

Podlistek.

„Erin“ ali irski otok.

(Zgodovinska črtica. Sestavil Boleslav Marin.)

Gotovo ste že slišali kaj o irskem otoku. Na severu leži, zapadno od Angleške, in tvori z njo skupaj britske otoke. Meri kakih 84.000 km². Zgodovinarji so zvali irski otok večkrat tudi „Erin“, kar pomeni slovenski „zeleni otok“. To ime povsem zasluži Irsko, kajti že stari angleški zgodovinar Beda († 735) jo hvali rekoč: da je zrak tam čist in zdrav, sneg leži malokdaj dalje kot tri dni . . . lazine ni videti, kača tu ne more živeti; pač pa je mnogo mleka in medu, veliko rib in ptičev ter jelenov.

Tudi dandanes se Irsko v tem oziru ni izpremenila veliko. Razun nekaterih močvirnatih krajev in kamenitih hribov je na otoku tudi dosti širnih planjav za travnike in polja. Zrak je morsk in jako mil, sneg le redka prikazen, dežuje pogostoma, tako da lahko raste in zeleni.

Vsakdo, ki to čita in ne pozna zgodovine Ircev, si bo pač mislil: „Srečen in bogat narod mora biti to, ki biva v teh lepih in rodovitnih krajih.“

Da, živeli so nekdanj tukaj srečni ljudje, bogati so bili ter imeli vsega v izobilju. Mogočni orel Rimljanov, ki je zapovedoval skoro celemu tedaj znanemu svetu, ni segel tako daleč na sever, in tako se na tem otoku ni razširila razuzdana mehkužnost in izprijenost rimskih cesarjev. Irski narod je ostal čvrst in nepokvarjen, kakor je bil

poprej. Ko so začeli prihajati krščanski blagovestniki tudi v severne kraje, se je jela tukaj vera Kristusova hitro razširjevati. Prvi, ki je uspešno oznanjeval Irceem sv. vero, je bil sv. Patricij. Došel je na Irsko l. 432. Brez posebnega preliivanja mučeniške krvi in brez preganjanja kristjanov je postala irska dežela v 40 letih krščanska. Izmed irskega naroda je izšlo več vnetih mož in gorečih blagovestnikov, ki so šli oznanovati sv. vero drugim narodom. Omenimo le sv. Kilijana, koji se je podal med Franke, Willibroda, ki se je trudil v svojem verskem poslu med nevernimi Frizi. Tudi slavni mučenik in blagovestnik Nemcev in ustanovitelj znamenitega samostana v Fuldi, sv. Bonifacij, je bil sin irskih staršev. Sploh bi lahko imenovali Irce misijonski narod, kajti še tudi v novejšem času so dali mnogo velikih škofov in vernih duhovnov v misijone.

Toda le kratko časa je sijalo solnce sreče in miru tako milo in prijetno nad irskim otokom. Pripodili so se črni, pogubonosni oblaki preteč uničiti ter opustošiti vso deželico in izpremeniti raj v pusto puščavo.

V 9. stoletju so prihruili v te kraje Normani in kmalu nato Danci ter ropali po njej dolgo časa. Poprejšnja sreča in blagostanje je izginilo in se ni povrnilo več do dandanes. A ob vsem tem so Irce zvesto ohranili katoliško vero.

Ubože Irce pa so še čakali veliko slabši časi. Prišli so grabežljivi Angleži ter si polagoma, v teku 200 let, popolnoma podjarmili Irsko. Ko se je jela v 16. stoletju po Nemškem širiti lutrova vera, vrgla se je tudi Angleška za Henrika VIII. v njeno naročje. To je bil za verni narod irski zopet nov

udarec. Irce se nove vere na noben način niso hoteli okleniti, zvesto so hoteli braniti in varovati od pradedov podedovane verske resnice, a kruti in grozoviti angleški vladarji so jih hoteli z vsemi močmi k temu prisiliti. Pač so se tlačeni prebivalci irskega otoka večkrat zedinili ter se skupno postavili v bran nezaslišani krivici, a kaj jim je pomagalo? Angleži so bili premočni, da bi se mogli Irce iznebiti tujčevega jarma. Dve tretjini njihove zemlje ste se razdelili Angležem, a še ostali del so imeli prejšnji prebivalci večinoma le v najemu. Ljudstvo je jelo stradati in trpeti veliko bedo. Okoli 80 tisoč je moralo vsled tega zapustiti rodovitno grudo domačo ter se preseliti v daljno zahodno Indijo.

Da si lože predočujemo usodepolni in bedni položaj Ircev, evo nekaj postav, ki so jih dali angleški kralji v istem času.

Ako si kupi katoličan kako zemljišče, sme mu ga vsak protestant vzeti brez plačila; istotako, če si ga katoličan pridobi po ženitvi ali oporoki; sploh katoličan ne sme imeti svojega posestva, temveč le najeti si sme zemljišče . . .

Katoličan nima nobenih političnih pravic ter ne more biti niti uradnik niti častnik.

Kdor daje svoje otroke katoličanom v pouk, izgubi vso pravico do svojega sedanjega in prihodnjega premoženja; isto velja tudi za otroka, ki je bil na tujem po katoliško izrejen.

Kdor katoliško vero uči, razširja ali v življenju kaže, sploh vsak menih in mašnik, mora iti v pregnanstvo . . . itd.

Če ob tem še pomislimo, da je bilo malone vse prebivalstvo irskega otoka katoliško, si mo-

O našem programu pa boste čuli in lahko sami enakopravno razpravljali na I. shodu narodno-radikalnega dijaštva, ki ga priredimo letos v Trstu. Upamo da s številnim posetom tudi Vi odobrite naše namere, s katerimi hočemo usaditi sedanji in bodoči slovenski omladini trajno v dušo mesto naših näd — Trst.

Verujemo v bodočnost našega naroda. Tega čuta, — iz katerega nam teče navdušenje, požrtvovalnost in veselje do dela —, pa nimamo kakor fatalisti: dosledno hočemo jačiti ustvarjajoče sile vseh delov slovenskega naroda in tako pomnožiti njegov duševni kapital v znanosti, umetnosti, pravni in njegovo gospodarsko bogastvo, — povzdigniti tedaj njegovo kulturo. — Prav nič nas ni sram, ko se priznavamo kot idealna mladina. V klicu po socialnem delu, ki je za osamosvojitve naroda potrebno, vidimo renesanso nacionalne ideje na Slovenskem.

Boj ni naš smoter. Vemo pa, da se napredok posameznikov in skupine mora preboriti skozi notranje in vnanje sovražnike. Da zmagamo v tem boju, nočemo dekadentnih skeptikov, ampak krepkih individualnosti, ki imajo ljubezen do skupine, iz katere izhajajo in za katero delajo navdušeno in energično, uporabljajoč pri tem vse, kar so videli v širokem svetu zanjo primerne.

Dijaška doba je najznamenitejši del življenja za vzgojo k bodočemu delu. Pri samoizobrazbi akademikov sodelujejo naša društva. Njihov ugled je posebno v slovenski družbi za Slovence časten; sredstva, ki jih lahko nudijo podpisana društva članom, so zadovoljiva; tradicije društvene delavnosti so lepe: a to vse je samo moralna opora, kakšno pa je društvo po svoji notranji vrednosti, za to je merodajno članstvo, tedaj tudi Vi, ako se nam pridružite. Pozivljamo Vas, da posežete brez obotavljanja s svojimi idejami v društveno življenje.

Vzroki, ki Vas vedejo, ko izbirate med Prago, Dunajem in Gradcem, so večinoma tako nujni, da ni lahko vplivati s priporočanjem enega ali drugega vseučiliškega mesta. Kamor pa pridete, pridružite se organizaciji, ker osamljenje prej ali slej škoduje.

Tovariši abiturijenti! Kdor izmed Vas priznava upravičenost naših idej, kdor vé ceniti, kako čisti tekmovalni nazorov pojme in v njih utrjuje, kako napreduje v društvu zgovorna beseda, kako si vzbujamo v njem veselje do dela razmišljanja, kdor noče pokopati svojih darov, ampak jih množiti in podeljevati drugim, kdor hoče biti pošten in odkrit prijatelj prijateljem, tega pozdravimo pri srčno v „Iliriji“, „Sloveniji“ in „Taboru“! Na zdar!

Na Dunaju, v Gradcu in v Pragi, dne 22. rožnika 1905.

Za „Ilirijo“ v Pragi (Spálená ul. č. 20.):

Ivan Lah, predsednik; Josip Goljevšček, tajnik.

Za „Tabor“ v Gradcu (Zinzendorfgasse 18, I.)

Albert Kramer, predsednik; J. Glonar, tajnik.

Za „Slovenijo“ na Dunaju (Breitenfeldergasse 20.):

Ljudevit Pivko, predsednik; Ivan Keel, tajnik.

remo le predočevati, koliko trpljenja in grenkih ur je prestal tedaj irski narod.

Dasi so vsaj najhujše teh krivičnih postav pozneje odpravili, — veljale pa so vendar malone sto dolgih let — ostale pa so posledice teh v nebo vpijočih krivic, ki so vsekale Ircem toliko globokih ran. Nastala je huda revščina in nepopisljivo gorje. Može, ki so na svojih potovanjih obhodili tudi Irsko, se kar ne morejo načuditi zapuščenosti in revščini tega naroda.

Leta 1835 je obiskal Irsko Francoz Beaumont, katerega poročila so jako zanesljiva. V knjigi, v kateri popisuje svoje potovanje, pripoveduje tudi o veliki revščini tamošnjih prebivalcev. „Hiša je narejena iz štirih sten posušenega blata, katere pokriva slamnata streha, kot dimnik služi navadno le edini izhod. Nekaj slamnatih stolov, ena postelj za celo družino, ta tvori skoro vse pohištvo. To je le stanovanje irskega najemnika, kaj še le hočemo govoriti o revežih.“

Hrano imajo ti ubogi seljaki jako uborno in slabo, meso jedó edino le na sveti dan, če ga sploh imajo. Sicer pa se morajo preživiti samo ob slabem krompirju, in če je letina slaba, umirajo lakote. Leta 1835 je poročala vlada, da umira na Irskem 2 milijona ljudi vsled lakote. Leta 1846 in 1847 pa je bilo še hujše.

Vzrok tej veliki bedi ni bila morda nerodovitnost irskega otoka ali nedelavnost Ircem, kajti Irsko je rodovitna, da bi lahko redila 22 milijonov ljudi, in Irci so tudi dosti delavni, kar dokazuje zlasti to, da v tujini prav radi sprejemajo irske naseljence, ki so dosti bolj spretni od drugih delavcev. To veliko siromaštvo so povzročile edino le

Koroške novice.

Proti slovenskemu vseučilišču. Ker je naučni minister priznal v imenu vlade, da je upravičena zahteva po vseučilišču v Ljubljani, se je sedaj vzdignil pravi vihar po nemškem časopisju proti slovenskemu vseučilišču. „Fr. Stimmen“ so zbrale v svojem uvodnem članku kar celo kopo nesramnih napadov na slovenski narod. Imenujejo nas pritlikav narodič, ki nima nikake zgodovine, nikake lastne kulture. Slovenska univerza, pravijo, bi bila trajno ogroženje alpskih Nemcev, bi ne bila zavod za gojitev znanosti, temveč le „agitacijsko ognjišče“, od katerega bi izhajalo vse divje hujskanje proti Nemcem na Koroškem, Spodnjem Štajarskem in Primorskem. „Ker je davčna moč Slovencev enaka ničli, bi se moralo slovensko agitacijsko vseučilišče vzdrževati po večini z nemškim davčnim denarjem.“ In ne samo to, še učne moči bi morali Nemci posoditi Slovincem, kajti „učenjaki so pri Slovincih redka prikazen“. Tako se vrsti neresnica za neresnico, napad za napadom. Nam se ne zdi vredno odgovarjati na take nesramnosti, povzeli pa smo jih iz „Fr. Stimmen“, da izpoznajo naši ljudje, kakšni so v resnici oni, kateri vedno vpijejo, da so prijatelji Slovencev.

Koroški nemški nacionalci proti slovenskemu vseučilišču. Vodstvo nemškega nacionalnega političnega društva za Koroško je imelo dne 28. m. m. sejo, v kateri se je sklenilo sledeče proti slovenskemu vseučilišču v Ljubljani: „Društvo označuje v nasprotstvu z najnovejšo izjavo naučnega ministra dr. pl. Hartlana ustanovitev slovenske pravne fakultete za popolnoma nepotrebno in smatra izjavo naučnega ministra, za katero se mora storiti odgovorno celokupno vlado, za sovražni napad na Nemce ob južni jezikovni meji ter zato pričakuje, da se bodo nemški poslanci proti vsakemu poskusu, da bi se ustanovila slovenska univerza, borili z vsemi sredstvi, kiso jim na rapolago.“ Ta sklep se je naznanil celo brzojavno ministrskemu predsedniku. Da je bilo kaj takega pričakovati od naših nemško-nacionalnih zagrizencev, je pač lahko umevno, ravno tako, kakor je tudi umevno, da zato ne bo niti enemu Slovincu padel las z glave, in da zato ne bo slovenska fakulteta niti en dan pozneje ustanovljena, kakor pa sicer.

„Bauernzeitung“ in popravki. V zadnji „Bauernzeitung“ nismo našli nič manj kakor deset popravkov po § 19. tiskovnega zakona. Tu se pač vidi, kakšen je ta list, da resnice ni v njem, kajti ako bi bila, bi ne bilo treba listu prinašati toliko popravkov in sicer v vsaki številki. Res lahko so ponosni naši nemčurji na svoje glasilo, v katerem znajo tako lepo lagati in obrekovati.

„Südmärka“ na delu. Darila je poslala občina Beljak 40 K, podružnica na Brnci pa 10 K. Darila je dobil neki posestnik 250 K (to je menda za ono telico, junico in svinjo v rožeški okolici), in neki obrtnik 100 K. 46 K so razdelili med dijake. Posojila so dobili po 400, 800, 1200 K, vsega skupaj 3200 K štirje posestniki na Spod. Štajarskem, 100 K pa neki uradnik na Koroškem.

Vojaška vest. Kakor se poroča iz Ljubljane, bo prihodnje pomlad premeščen pešpolk št.

17. iz Celovca v Ljubljano, v Celovec pa pride domači pešpolk št. 7. iz Gradca.

Iz obrtnih krogov. Podobarsko in pozlatarsko delavnico je otvoril naš rojak Janez Goleš v Celovcu, Šentvidska cesta št. 12. Priporočamo ga kot slovenskega rojaka vsem, kateri potrebujejo česa v tej stroki.

God sv. Mohorja v sredo 12. julija bo družba sv. Mohorja tudi letos obhajala s sv. mašo v cerkvi sv. Duha v Celovcu. Sv. maša se daruje ob 7. uri. Vsi č. udje iz Celovca in okolice se tem potom vabijo k mnogobrojni udeležbi.

Za slovensko uradovanje. Vesel pojav imamo beležiti v novjšem času, da po župnih uradih tako napreduje slovensko uradovanje. Bodimo v tem oziru neizprosni! Do tega imamo popolno pravico! Marsikateremu pa dela ravno terminologija mnogo težkoče in ovira slovensko uradovanje. Zato se toplo priporoča vsakemu rodoljubi zelo praktična in priročna „Pravna terminologija“, koja je izdal pravnik g. dr. Babnik, Dobi se v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani in stane 7 kron. Naj ne bo rodoljuba med nami, ki bi zanaprej še nemško uradoval. Če je slo po drugih slovenskih deželah, zakaj ne na Koroškem?

Duhovniške in cerkvene stvari. Za prošta dobrlovaškega je prezentiran preč. g. Matija R and l, dosedaj župnik v Švabeku. — Za kapelana v mestni župniji celovski je določen č. g. Ivan Hornböck, dosedaj kapelan v Pliberku. — Č. g. Franc Mažir, župnik pri Sv. Marjeti na Telenbregu, odide v Ameriko pastirovat. Župnijo bo oskrboval č. g. Vinko Poljanec, župnik v Št. Juriju na Vinogradih.

Novi celovski župan. Cesar je potrdil novozvoljenega celovskega župana g. Suppana.

Imenovanje v železniški službi. G. Alojzij Knafelc in g. Ivan Kustrin, pristava c. kr. državne železnice v Beljaku, sta imenovana revidentom. Častitamo!

Umrla je prednica v celovškem uršulinskem samostanu, mati Gabrijela Lachner.

Podgorje. Orožniki so odpeljali v zapor dva potepuha, Ignaca Bokserja in Urha Kummerja, ki sta prosjačila po celem okraju. Hvala Bogu, da smo se jih rešili.

Področica. Pod ključ so dejali nekega italijanskega delavca, ker je hudobno poškodoval tujo lastnino, nadalje nekega drugega delavca, Nemca, radi tatvine, in enega Hrvata, ker je prišel v naš kraj, dasiravno mu je bilo prepovedano.

Na lovu ponesrečil se je prošlo nedeljo g. Ivan Ebner, župnik v Kotmarivasi. Odstrelil si je srednji prst desne roke. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico.

Dholska okolica. O ubogi „Mir“, kako si vendar spoštovan. Vse sega le po tebi, vse hoče brati „Mir“, mlado in staro, nemčur in Nemeec, liberalec in izdajalec, a vsi skoraj le zastonj, na stroške drugih, tako da sedaj ni nič nenavadnega, ako pogostoma slišiš: „oni najo prositi, ko bi „Mir“ posodili.“ In potem moraš romati v nemčurske roke in pregledajo te od nog do glave, to se pravi, preberejo te od prve do zadnje črke in seveda te tudi obsodijo v najtemnejšo ječo. Da, ako bodeš imel vedno toliko bralcev, kot sedaj, bodo drugi listi na Koroškem kmalu ponehali. Samo ko bi le tudi vsi bralci „Mira“ ne pozabili

slabe posledice krivičnih postav, ki so Ircem zavezale roke, da se niso mogli skoro prav nič ganiti. Vsled tega so zaostali v omiki in v vsakem drugem oziru daleč za drugimi narodi. Kupčija je jela pešati, obrtnija je hiralna in poljedelstvo je zastalo. Umevno je, da se ubogi seljak, ki ima posestvo le v najemu od danes do jutri in ki mora vedno trepetati v strahu, da ga gospodar ne zapodi ob vsaki priložnosti, ne bo kaj trudil in brigal za tuje posestvo. Zemlja se tako zanemarja vedno bolj in bolj in se mora navsezadnje povsem uničiti. O takih slučajih nam pripoveduje zgodovina večkrat.

* * *

V kratkih potezah sem označil preteklost irskega naroda. Dale bi se o tem pisati debele knjige, a za nas naj zadostuje tudi to. Videli smo, koliko je trpel ta narod tekom stoletij, in čuditi se moramo le, da ni izginil že davno z zemeljskega površja, da se je ohranil še do današnjih dni, da še vedno bije vroč boj za svoje pravice, za obstanek svoj. In kaj, mislite, je vzdržalo ta mali narod, kaj ga je ohranilo v večnem boju, da ni izumrl že bogvekdaj? Dva močna stebra sta ga obvarovala vesčas pogina in ga vzdržujeta tudi še dandanes.

Prvi steber je globoka, dejanska vera, ki je lastna celemu narodu irskemu. Trudili so se pač posamezni vladarji, kakor na primer Henrik VIII., Edvard, Elizabeta, Cromwell in drugi, da bi izpodrinili krščanstvo med Irci, a ves njihov trud je bil zaman. Krivoverstvo in razkolništvo se jih nikdar ni dotaknilo, ostali so vedno zvesti veri katoliški, in tudi dandanes je težko najti naroda, ki bi bil rimskemu stolu, središču krščanstva, bolj

vdan, kakor irski. Njegova živa vera se pa kaže tudi v dejanju. Tisočake mora plačevati za krivoverške duhovnike, kojih ne potrebuje, a ob tem še skrbi za svoje lastne katoliške duhovnike in rajši živi v revščini, kakor da bi bil odvisen od krivovercev. Še v novjšem času čitamo lahko, koliko donša radovoljno za zidanje katoliških cerkv.

Drugi steber, ob katerega je vprtr narod irski, je njegovo izevredno domoljubje. Vsakomur je draga zemlja, kjer je tekla njegova zibelka, kjer je preživel najlepša leta svoja, kjer počivajo trudne kosti slavnih pradedov, vsakdo ljubi domačo zemljo. To nežno in blago čuvstvo je vdahnil vsemodri Stvarnik narodu irskemu v posebno veliki meri. Kadar Irec zapušča rodno zemljo, se bo gotovo razjokal, kakor bi se ločil za vedno od svoje drage mamke. Če se poda črez morje v daljne kraje, vzame s seboj prsti od ljubljanih domačih tal, da jo prinese daleč tja na bregove ameriksanske ali pa v gozdove vroče Avstralije, kjer bo se mogel včasih ozreti na rodno grudo in jo pokazati tudi svojim otrokom, ki morda nikdar ne bodo gledali več večnozeleno irske dežele.

Za koga pa se trudi Irec, kadar je v prognanstvu v tuji deželi? Dela za svoj mili dom, za drage rojake žrtvuje vse svoje moči. Kar prisluži, pošlje domu očetu in materi, bratom in sestram in za narodne namene. Kakor je kazalo javno poročilo, dobiva Irsko od samih izseljencev na leto 25 milijonov frankov (to je črez 20 milijonov kron). Pač lepa svôta, kaj!

* * *

Vprašali bote morebiti, čemu Vam podajam tukaj nekaj zgodovine o tako oddaljenem narodu,

na naročnino, da ga le ne bodo brali zastoj. No, reči pa moram, da ima „Mir“ čisto vest, med tem ko naročniki lutrovske „Bauernzeitunge“ ta list zakrivajo, da bi ga mogoče ne dobil v roke kak klerikalec ali pa kak „hecar“. Dà, dà, „Mir“ se bo moral na vsak način povečati, česar iskreno želimo. Zatorej Slovenci, podpirajmo „Mir“ z naročnino in dopisi, da se bo uresničilo: Gorotan gre na dan.

Črnčeče pri Dholci. Cenjeni gospod urednik! Odkar sem v „Miru“ bral, sem vedno čakal. No, saj gotovo veste, kaj sem bral, namreč, da je Barigelje dohtar postal. Čakal sem pa, da bo naznanil v „Miru“, kdaj uraduje, kje in v kakem jeziku. Toda nič in zopet nič. Ali nima toliko denarja, ali pa je mogoče, da je dal oglas v kake „proste glasove“, ali pa celo v kako „Graško Tagespost“. In ker pa jaz teh časopisov ne dobim v roke, zato prosim, g. urednik, ako dobite kje oglas, ki bi se glasil gotovo nekako tako-le: Dr. Barigelje, Advokat, ordinirt hier, Fröhlichgasse 12, von 7—3“, pa mi naznanite. Pa o tem pismu nikar mu kaj povedati, sicer bi me še mogel tožiti radi žaljenja časti, ker sem ga dal v časopis. No in ker je dr. Barigelje „dohtar“, bi mogel dobiti kje kak paragraf, da bi me vtaknil v luknjo in mi tako pregaal veselje do dopisovanja v „Mir“. Ali lepo ga le pozdravite, da se mu ne zamerite, in povejte mu, da, ako se upa, naj nas pride obiskat. Ali znati pa mora tudi nemško, ako hoče iti v „Gasthaus“. Pa brez zamere!

Slovenski Jožek.

Gozdanje. Kakor je poročal „Mir“, bi se moral vršiti shod tukajšnjega „katoliškega slovenskega izobraževalnega društva“ pri Šušniku v Hadančah na Dholici dne 4. junija t. l., pa se je moral zaradi raznih zaprek preložiti na nedeljo dne 25. junija t. l. Pri shodu je bilo navzočih do 130 zborovalcev. Po pozdravu predsednika je govoril mladenič Bernard Švarc. Govor je trajal skoraj $\frac{3}{4}$ ure. Nato se je predstavljala igra „Kmet Herod“, ki je vzbudila mnogo smeha. Priznati pa moramo, da se je shod vršil mirno in tudi nekaj nasprotnikov je bilo navzočih. Prva hvala pa gre g. Šušniku, da nam je prepustil prostore. Zato pa se namerava zopet napraviti ravnotam shod, na katerem se bode predstavljali dve igri: „Sveta Neža“ in pa „Doktor Vsezna“ in njegov sluga Stipko Tiček“. Natančneje se bo naznanilo.

Zgornja Vesica. Dne 29. m. m., sta se vršili predstavi „Lurška pastirica“ in „Kmet Herod“ pri Ahacu v Ločah v šentiljski župniji, in sicer s tako dovršenostjo, da so se vsi navzoči čudili igralcem. Posebno so svoje uloge izvrstno izvršile dekleta pri „Lurški pastirici“. Nobenemu skoraj ni ostalo suho oko pri raznih ganljivih prizorih. Tudi igra „Kmet Herod“ se je prav dobro obnesla. Bilo je dosti smeha in zabave, zraven pa tudi nekaj pouka. Omeniti moram, da nas je pevsko društvo „Slavček“ iz Škofič prav dobro zabavalo s svojim imenitnim petjem.

Brnca. Procesija sv. Rešnjega Telesa se je pri nas vršila za to leto na praznik sv. apostolov Petra in Pavla ob jako lepem vremenu in ob ogromni udeležbi vernikov. Ganljivo je bilo videti dolgo vrsto vrlih brnških deklet z vencami na glavi in z lepimi in dragimi svečami v rokah, katere so

ki ne pride nikdar v dotiko s Slovenci in je torej brez vsakega pomena za nas. Pritrdim vam. Mislim pa, da ne bo škodovalo prav čisto nič, če se seznanimo malce z razmerami drugih narodov, zlasti pa takih, ki so nam Slovincem sorodni v tem, da se morajo tudi oni bojevati v večnem hudem boju za podedovane pravice, za vero in narodnost. Tudi Slovenci se bojujemo že ves čas za svete narodne svetinje, ki so jih nam zapustili slavni pradedje, da jih častimo in skrbno varujemo in damo zanj vse, celo svoje lastno življenje, če bi bila potreba.

Učimo se torej od Ircev, kako se moramo postaviti v bran silnemu navalu tujcev, ki nam hočejo vzeti našo rodno grudo ter si jo osvojiti, ki nas hočejo izgnati iz našega lastnega krova. Učimo se od njih izrednega domoljubja in njihove velike darežljivosti v narodnih zadevah.

Baš sedaj se nam nudi lepa prilika, pokazati naše domoljubje tudi dejansko. Kakor vam je gotovo že dolgo znano, mislijo zidati v Št. Jakobu v Rožni dolini slovensko narodno šolo. Treba bo zato seveda velike svote denarja. Čim prej bo denar skupaj, tem prej bo stala v Št. Jakobu druga narodno-slovenska šola na Koroškem, na čast vsem Korotancem.

Vlada nam noče pomagati, pomagajmo si sami!

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

cerkvi darovale. Naši pevci-tamburaši so nas z lepim petjem med procesijo in v cerkvi kar presenetili. Vsa čast gre tudi požarni bramb. katere udje so se v polnem številu udeležili današnje slavnosti.

Brnca. Vžigalice družbe sv. Cirila in Metodija ima v zalogi tukajšnji trgovec, vrli gospod J. Miklavič. Vsi rodoljubi v okolici se na to opozarjajo. Rojaki, segajte po njih! Svoji k svojim!

Iz Zilske doline. Skoro neverjetno je, kako žalostne so šolske razmere na slovenskem Koroškem. Čujte, kaj sem pred kratkim doživel. Šel sem po opravkih na Vrata. Naletim na meni dobro znane dečka, šolarja. Vprašam ga to in ono in nazadnje ga tudi vprašam, kako se kaj uči. A deček mi da nepričakovani odgovor: „Jaz učitelja nič ne razumem v šoli, govori samo laški!“ (Učitelj je seveda nemški govoril. A fant, ki čisto nič ni znal nemški, je mislil, jezika, katerega govori učitelj, bo najbrž laščina.) Boljšega dokaza bi menda ne našel. Gotovo so ti „fletni“ učitelji v slovenskih koroških šolah iz dežele „polente“! A šole, v katerih učijo ti preklicani polentariji, zagrizeni sovražniki slovenskega naroda, so le ponemčevalne šole. Nemci jih hvalijo in se smejejo ter si v svoji predrznosti upajo celo trditi, da smo koroški Slovenci s temi šolami zadovoljni. Dobro vedó, da nas te šole peljejo — v pogubo. In med temi učitelji so tudi možje, rojeni Slovenci, ki pa nimajo srca za svoj materin jezik, temveč ga sovražijo in zaničujejo. Uničujejo v srcih slovenske mladine vero in ljubezen do materinega jezika, vzgojujejo jih za sovražnike Slovencev, za — nemčurje. Mi Slovenci pa naj mirno gledamo, kako se nam odtuja naša slovenska mladež, kako korakamo s tem v pogubo? Ne bomo malomarni, napeti moramo vse moči in združeno delovati, da preženemo nemške in nemčurske „polentarije“ iz svojih šol, iz svoje slovenske domovine, katero so naši predniki iskreno ljubili in zanjo kri prelivali. Ne pustimo, da bi prišla ta sveta naša gruda nemškim krvoločkom v oblast! Z združenimi močmi se hočemo bojevati za naše šolske in druge pravice in gotovo — solnce sreče in svobode bo obsevalo krasno našo slovensko domovino!

Loče. (Brata umoril.) V Spodnjem Dobju se brata Tomaž in Janez Presl nič kaj nista dobro razumela. Zdaj sta se pa pošteno sprla in sicer zato, ker je Tomaž bil nekoliko pijan in je razgrajal po hiši, ko je Janez še spal. Skregala sta se in Tomaž je potegnil nož ter prerezal Janezu grlo, da je le-ta v kratkem umrl.

Gospasveta. Ker je pred kratkim poročal „Mir“, da romarji pri nas ne morejo dobiti vode, češ, da so odvzeli lastniki vodnjakov držaje, naj toliko pripomnim, da je romarjem vedno na razpolago vodnjak pred prešljivo, kjer je vedno dovolj vode, dočim se drugi vodnjaki ob hudi vročini večinoma posuše. Žeje torej romarjem ni treba trpeti, kajti ta vodnjak zadostuje za še tako veliko število žejnih ljudi. Sedaj je pa tudi napravljen čisto nov vodovod in so odprti studenci na več krajih.

Slov. Plajberg. Ko izvem, da imajo Plajberžani na dan 20. junija občinske volitve, si hitro izposodim od šentjakobskega samotarja „rešpetlin“ in hajdi na vrh Žingarice. Veste, v Plajbergu na dan volitve ni varno blizu hoditi! Zdaj nastavim „rešpetlin“, in kaj zapazim? Kako „ta veliki“ Bizar in gozdar ravno pooblastilo pišeta za Bizarjevo ženo, katera ima tudi volilno pravico, ker prodaja tistega, ki tako prijetno žge. „Ta mladi“ pa je šel velikih korakov v „goro“, kjer je stari Šimen drva cepil, ter mu tako dolgo prigovarjal, da naj gre volit, in naj „nemški“ voli, da se je Šimen vdal. Nato obrnem „rešpetlin“ proti občinski pisarni, kjer je bilo že kaj živahno gibanje. Volitev se prične. Udeležba bolj pičila, in še to večidel sami „črni“. Med tem pa letata g. učitelj in šolski načelnik na lov, a ne na zajce in srne, ampak ti „šembrani“, vselej poslušni kmetje danes nočejo iti na volišče in voliti na „komando“. Ker ne izdajo nobene besede, jo mahmeta zopet nazaj. Medtem je tretji razred volil. Pa kako! Sami črni so dobili največ glasov. Na eni strani veselje, na drugi razburjenost. Ko slišim, pol ure odmora, položim „rešpetlin“ na stran, zakaj oči so me bolele, tako sem jih napenjal. Segnem po „flašico“ ter ga prav pošteno srknem, da si tako dušo privežem ter zberem zopet vse moči. Zdaj pa zopet na delo! Začel je ravno drugi razred. Vse v najlepšem redu, samo „fortšritlerji“ čudno poparjeni, kot bi bili vsi z levo nogo vstali. Ko se okličejo imena, zopet sami „črni“. No, sem si mislil: danes je pa res nesrečen dan. Če le ne bo še grmelo. In nisem se motil. Tam pred gostilno se jih je zbrala precejšnja gruča ter so obstopili enega izmed „ta črni“ zavoljo onega presnetega političnega shoda, na binkoštni ponedeljek. V njegovi koži si pa ne želim biti, sem dejal. Na prvi razred nisem hotel več čakati. Zavijem „rešpetlin“ ter ga nesem naravnost na pošto. To pa rečem vsem čitateljem „Mira“: če bi ga kateri potreboval, naj si ga izposodi, ker tako dobro „nese“. Šentjakobski sa-

motar ga menda rad posodi, ker ga sam malokdaj potrebuje. Tisto noč pa sem sanjal tako čudne sanje, da si jih nikakor ne znam razložiti. Če kateri ve za kakega razkladalca sanj, prosim, da mi blagovolje sporoči. *Plajberški samotar.*

Umrl je v Galiciji tamošnji posestnik in poštar Ignac Teyrovsky, star 51 let.

Velikovec. Državnozborska interpelacija velikovskega klobučarja Gratzhoferja glede slovenskega poučevanja v krščanskem nauku pri slovenskih otrocih je deloma zagledala beli dan v protestantski „Bauernzeitung“, ki pa v marsičem ne odgovarja resnici, in ki je zagledala protipostavno prehitro beli dan. Kadar dobimo resolucijo v celoti, jo bomo postavili pod röntgenove žarke in jo pošteno prereševali. Gratzhofer — kakor posnamemo iz omenjenega lista, pa tudi „Kärntner Zeitung“ in „Freie Stimmen“ — je interpeliral radi „vindiš“-jezika. Gospod klobučarski mojster, ali poznate „vindiš“ besede: „Kup'te kvob'ke, l'pe, močne kvob'ke“?

Prevalje. Pred kratkim se je k nam selil g. Valentin Renner iz Črne. Ko je zapazil naše prašne, od težkih vozov razorane ceste, začeli so se mu smiliti ljudje, ki morajo peš hoditi, ter si je omislil konjiča in voz, ter je pripravljen vsem radovoljno postreči, komur se smilijo noge in čreveljčki. Ima tudi trgovino raznih jestvin, da si lahko popotnik preskrbi vse potrebno za potovanje. Njegov kruh slovi kot najboljši že poldrugo uro na okrog. Ker je mož korenjak, bi si upal potnike nositi na svojih junaških plečih, če bi se med potom strlo kolo, ali se zgodila druga nesreča. Ker je torej za varnost zadostno preskrbljeno, se priporoča vsem potnikom najtopleje.

Ornig je imenitno pogorel. Namreč tisti Ornig v Ptujju, ki izdaja ptujsko „giftno krotó“ ali „Štajerca“. Ves njegov napuh in slava je „fuč“. Tožbo, ki jo je naperil proti „Slovenskemu Štajercu“, oziroma uredniku, gospodu J. Križmanu v Kranju, pustil je zastareti, ker je vedel, da bi se mu vse one inkrimirane stvari lahko dokazale.

Kaj Nemci znajo in smejo. To vidimo v mali kronovini na severu, v Šleziji. Tam ni Nemcev še polovica prebivalcev ne, pa so ravno tako vsemogočni gospodje, kakor pri nas na Koroškem, le nekaj narodnih šol za Čehe in Poljake niso mogli še pozobati. Zato potrebujejo precej poljskih in čeških učiteljev, toda ti so se morali pripravljati za svoj poklic na čisto nemških učiteljskih v Opavi, Tešinu in Bjelcu. Ko so pa Poljaki in Čehi vedno glasneje zahtevali za svoje učitelje poljskih in čeških učiteljskih, se je vlada udala za toliko, da je ustanovila pri učiteljskih v Opavi na pol nemške in na pol češke, in v Tešinu na pol nemške in na pol poljske oddelke pod nemško komando, češ, tako ne bode treba ustanovljati posebnih čeških in poljskih učiteljskih, tiste češke in poljske profesorje in dijake bomo pa že še naprej imeli pod varnim zavetjem pikelhavbe. Poljaki in Čehi bodo dobili par drobtin in prešico. Nemci pa ne bodo hudi, saj jih je minister že naprej takorekoč prosil za milostno dovoljenje. No, slovenska para se res ni preveč hudovala, ker je dobila le drobtine — ali grmeti je začelo iz nemških nebes, kjer stoluje „nemški bog“, kričali so, da je nesramna predrznost, če dobita Čeh in Poljak tako šolo, ki ni potrebna, ampak bode spravila v nevarnost nemški značaj Šlezije itd. Že dne 18. avgusta 1904, so napravili velik punt v Opavi, driti se in razgrajali pred spomenikom cesarja Jožefa; ko so prišli redarji, so jih prijeli ter metali sem in tja, tako kakor bijejo dečki žogo. Deželni predsednik grof Thun je gledal z okna ta prizor, vil je roke, vzdihoval in jokal se; poleg njega pa je stal deželni glavar grof Larisch-Moennich in je skomizgal z ramami, če ga je reva Thun vprašal, kaj je storiti. Seveda so pobili tudi nekaj oken Čehom, da se more razliti ta „krasni nemški duh“ tudi v češke hiše in glave. No, pa letos bode 18. avgusta še lepše! Mi bomo molili za cesarja in bomo peli cesarsko pesem — Nemci v Opavi pa hočejo napraviti veliko procesijo in razgrajati po trgu okrog bronastega cesarja Jožefa II. in pred vladno palačo; udeležiti se hoče tega dirindaja vse kar „leze in gre“, meščan in dijak, obrtnik in c. k. uradnik, celo gospodje, ki jim je podaril cesar križce in rede, naslove in druga odlikovanja. Vabiti so začeli na ta spreved Nemce iz vseh krajev, najemajo že okna hiš ob onem trgu za gledalce. In vlada? Grof Thun se je zbal in tekel v pokoj, dasi je še precej v Šleziji. Tiste češke in poljske razrede pa bodo premestili v katero malo mestece, da ne bodo razburjali poprušeno kri opavskih Nemcev. Zdaj pa mi povej, draga slovenska duša, kaj bi se zgodilo, če bi kaj takega poskusili Slovenci v Ljubljani pred palačo barona Heina?!

Nemška kultura. Nemško državno pravdnštvo je posadilo na zatožno klop poslanca Kinnerta, ker je dejal, da so nemški vojaki l. 1903

na Kitajskem ropali in onečašali žene. Za tisto nemško kulturo, ki jo imajo naši lačni Nemci vedno v ustih, je značilen nastop dokaza resnice te trditve. Obtoženec je pripeljal priče, ki so pod prisego potrdile, povedale, da so razbijali nemški vojski navlašč kitajska svetišča; kamor so prišli, so pokradli najprej živino in surovo maslo; višji vojaški zdravnik je oplnil zakladnico, in na nekem dvorišču je videl, kako so oskrnjevali vojaki onesveščeno deklico... Častniki so ukradli celo dve javni bronasti uri, katere so potem imeli v svojem glavnem taboru v jedilnici. V Pekingu so napravili za vojake posebno javno hišo, ki so jo oddali nekemu gostilničarju v najem, a ga potem nabili in mu vzeli vso pijačo itd. — Javnost je bila izključena od obravnave. Vzlic temu pa, da se je obtožencu dokaz resnice tako sijajno posrečil, je bil obsojen v trimesečno ječo zaradi „Herabsetzung der preussischen Armee“. Iz tega se jasno vidi, da Nemci — sedaj tudi sami med seboj — merijo z dvojno mero, tem hujše pa še proti Slovanom, a od Slovanov se nobenkrat kaj enakega ne čuje. Krasna je ta slika za nemški narod, ki pravi, da je kulturen, in hoče svojo kulturo tudi drugim narodom vsiljevati. Mi pa pravimo, naj Nemci svojo kulturo zase obdržijo in naj nas Slovence pustijo s tako kulturo pri miru!

Olajšave pri davku na žganje „po dogovoru“. C. k. finančno ministrstvo je podalo v svojem 11. letnem poročilu na strani 372—373 sledeči pregled za leto 1902/3.

Dežela	Število dogovorjenih žganjarn, v katerih se je žgalo							Skupno število davko-obveznih proizvajajočih žganjarn
	žilo	lesnike	sadje s koščicami	vinske drozge in tropine	jagode	korenine	druge divje zraščte sadove	
Nizje Avstrijska	2	1033	145	130	92	5	13	1529
Gornje Avstrijska	95	2						3
Solnograd		229	622		1161	126		6
Štajarska								8
Koroška								6
Kranjska								1
Tirolska		519	891	17	981	125	26	17

Ta razpregled kaže, da se na Koroškem davek na žganje dosedaj in sicer že od leta 1878. naprej skoraj nikdar ni plačeval „po dogovoru“. C. k. finančno ravnateljstvo se je trudilo, poizvedeti vzroke zato, in je tudi v novejšem času, da bi ugodilo zahtevam v deželni zbor, naročilo okrajnim finančnim nadzorništvom, kako naj ravnajo pri dogovorih o plačevanju tega davka, da ne bi se namestu „dogovora“ ugotavljalo sedanje „pavšaliranje“. Lastnike kotlov za žganje opozarjamo posebno zaradi tega, ker je sedaj kmalu čas za žganje sadnega in jagodnega žganja, na to, da naj se v tem oziru pogovorijo s finančno oblastjo, kajti to jim bo le v korist. Natančneje v tej zadevi bomo v kratkem poročali.

Društveno gibanje.

Celovsko in podljubelsko delavsko društvo priredita v nedeljo, dne 9. t. m., skupni izlet v Kaplo ob Dravi. Člani in prijatelji obeh društev se vabijo, da se udeležijo tega izleta v čim največjem številu! Udeležniki se prosijo, da odrinejo iz svojih bivališč toliko zgodaj, da se snidejo po večernicah v Kapli.

Odbora obeh društev.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju in „Tabor“ v Gradcu sta na svojih izrednih občnih zborih v znak skupnosti svojih idej in načel sklenili bratsko vez.

Dopisi.

Sv. Višarje. Prekrasen popoldan je bil 31. majnika t. l. — Iz dobro znane žabniške vasi jo mahajo štirje romarji proti sv. Višarjam. Korajžno so se udarili navbreg, saj so pa tudi korenjaki, ki jih je treba iskati, posebno pa še prvi trije. „Joža“, oglasi se France, „veš ti, tako hitro pa jaz ne morem hoditi, saj veš, da bomo morali še v sneg.“ — „Moj Bog! Saj ne grem tako hitro,“ zarenči Joža ter obstoji, „saj Ivko in pa doktor tudi hitro gresta.“ In res! Hodili smo možato, in smo kmalu prispeli do „studenca“, kjer smo se nekoliko odpočili. — „Vidiš Ivko, ali ni res, da je to dobro za žejo“, oglasi se Joža ter poda zadnjemu steklenico črne kave. „No, no,

saj sem si mislil, da ta čorba ne bo kaj prida,“ se obregne Ivko, kateremu je kar usta „vkup vleklo“. Tudi France ni napravil posebno duhovitega obraza, ko je okusil mrzlo kavo. Toda za želo dec in za žejo pa je res bila.

In zopet je šlo navbreg. Pod planino pri kapelici smo prišli do prvega snega. K sreči je sneg držal in prvi višarski romarji so tudi po snegu pokazali svojo spretnost. In tako smo primeroma v kratkem času prav židane volje prispeli na planino, k našemu dobro znanemu slovenskemu narodnjaku g. Pucherju. Po kratkem počitku pa smo srečno došli do zadnje kapelice vrh gore. In glej, krasen prizor se nam nudi.

Tam za orjaškim Montažem na zapadni strani le nekaj nad skalnatimi štrlinami visi velika žareča obla. Večerni oblak jo hoče ravno objeti v svoje naročje, da jo ponese tja za starodavno skalovje. Toda žareča obla prodere megleni nestvor in večerna zarja oblije nebesni obok s prekrasno lilo, da razkropljene meglice nemirno potittravajo v večerni rdečini. Nekaj božanskega, nekaj tajnostno nadnaravnega je razlito po višavah, kakor bi plul po neizmernem eterskem prostoru mir božji. Solnčni zaton na samotni sneženi planjavi mi ostane živo v spominu.

Krenili smo jo po znani, sicer še sneženi poti okrog višarskega hriba proti župnišču. Toda kako presenečenje! Naenkrat zapojejo svetovišarski zvonovi nam v mil pozdrav, na ukovškem hribu pa počí strel raztegajoč se daleč po kanalski dolini, po bratski Gorenjski in Goriški, povsod naznanjajoč, da Mati višarska ni več zapuščena, da je prišel novi višarski „kapitelj“ in sicer vč. gg. dr. Janez Amschl, novi žabniški župnik; Jože Svaton, župnik pri sv. Juriju na Strmcu in sakristan; France Uranšek, provizor iz Mohlič in Ivko Kogelnik, bivši kaplan v Žabnicah. Solze so se rosile nam v oči in naša srca so bila hitreje, ko smo stopili prvokrat v Marijino svetišče. Mati višarska nas je gledala tako milo in ljubeznivo, kakor bi hotela reči: Pozdravljeni mi, vi služabniki moji, ki bodete razširjali tukaj mojo čast in slavo, pozdravljeni vi dobri samaritanci, ki bodete vlivali lek tolažbe v srčne rane, vi, ki bodete moje ljudstvo vodili v moje naročje.

In res. Mati višarska je blagoslovlila apostolsko delo. Smelo trdim, da toliko romarjev v tako kratkem času kakor letos, že dolga leta ni bilo. Že pri otvoritvi božje poti, na praznik Kristusovega vnebohoda, je prišlo okrog 400 romarjev iz bližnje okolice, kakor tudi iz spodnjih krajev Koroške, ko jih je bilo druga leta le okrog 150. Ob asistenci gg. Uranškega in Kogelnika je daroval slovesno sv. mašo domači novi župnik, vč. gosp. dr. Amschl. Bilo pa je tudi res krasno vreme. Višarski snežniki so se veličastno belili v svoji blesteči odeji in solnce je dobrodejno razgrevalo planinsko ozračje, razgled pa je bil naravnost krasen. Ni čuda, da je ta prirodna miloba privabila tudi precej hribolazcev. Razumno pa je itak, da našega dobro znanega g. Al. Knafelca ni manjkalo. Saj je bil on, ki je z g. Kavčičem, višarskim organistom, prvi pregazil sneg do orjaškega, 2079 m visokega „Lovca“ in nam od tam zavpil prvi slovensko-planinski „živio“ in „na zdar“. Seveda nazaj je šlo hitreje, kakor pa po strmi skali navzgor; šlo je kratkomalo po . . .!

Toda čas za take kratkočasnosti je kmalu minul. Prišlo je resno delo. Srce veseli vsakega Višarčana, ko se približa predbinkoštni teden. Ali je sploh mogoče ohraniti neobčutno srce, ko v velikanskih sprevedih prihajajo procesije iz cele Slovenije, da se poklonijo Materi višarski. Da, cela Slovenija se zbira ta teden pri materi božji. Od romantične Kanalske, staroslovenske Zile, od zelene Savinjske in Mislinjske, Gorenjske in Dolenjske, deroče Drave in bučeče Soče, od vse Slovenije in iz Hrvatske vidiš romarje prihajati. Zares! če so Slovenice sploh kje edini, so gotovo pri Materi višarski.

Prvi so 5. junija dospeli Celjani, oziroma Savinčani v res velikem številu. Bilo jih je čez 600. Pretresljiv in v srce segajoč je prizor, ki se ti nudi pri sprejemu teh dobrih ljudi. Vidi se jim pač že na njihovih odkritosrčnih, veselih obrazih, da so oni pravi Marijini otroci, v njih se pač najlepše zrcali preprosta, a zlata slovenska duša.

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Tudi sicer najboljši bik ni dober za pleme, če ni primerne starosti. Primerno stari biki niso samo najbolj plodni, ampak zaredé tudi lepa, težka,

krepka in zdrava teleta. Od 2. do navršene 4. leta je plemenjak najboljši za skakanje.

Predno ni bik dopolnil poldrugo leto, ga ne smete spuščati na krave. Na to morate skrbno gledati. Nikakor naj vas ne moti, če imate velikega, visokonožnega junca, kateri je hitro vzrastel. Ako ni še poldrugo leto star, ni za pleme, čeprav je že precej zaroden. Če začnete bika prezgodaj spuščati, potem zastane v rasti, njegova plemenska moč prerano onemore in še tista teleta, katera zarodi, so slaba, za rejo malo vredna. Torej pred dovršenim poldrugim letom nikar bika pripuščati.

Do katere starosti se naj bik rabi za pleme? Če bika umno držite in ga preveč ne rabite, ostane sposoben za plemenitev lahko do 10. leta. Ali skoro nikoli se tako dolgo ne drži, ker je to sploh neizpeljivo. Bik postane namreč po dovršenem 5. ali 6. letu prelen, predebel, pretežek — osobito ako večinoma v hlevu stoji — premalo rodoviten in tudi ljudem nevaren. Zaradi tega vam priporočam, da ga poredite in daste v mesnico, ko je navršil 5—5½ let.

Bike rabite torej za pleme, če so za to sposobni, 3½ do 4 leta, t. j. od 1½ do 5, odnosno do dovršenega polšestega leta. Dalje jih nikakor ne kaže držati.

Kako je rabiti bika za plemenitev? Bik naj se pripušča samo enkrat na dan, to je nekako srednje pravilo. No že poldrugo leto staroga smete dnevno po enkrat pripuščati, ali semtertja mu je privoščiti kakšen prost dan, da se mu zopet nabere plemenska moč. Ako bi mladega bika večkrat rabili za plemenitev, tedaj bi se pregнал in prezgodaj izrabil.

Ko je bik navršil 2 leti in ako še ni 4 leta star, to je v srednji starosti, sme plemeniti dvakrat na dan in to le pod pogojem, če ni prejšnji dan skakal. Več dni zaporedoma pa se ne sme pripuščati bika dvakrat na dan. Dvakratno dnevno pripuščanje pa se mora izvršiti le v daljših presledkih, na pr. zjutraj in zvečer. Na vsak način pa mora preteči med prvim in drugim skokom 6—8 ur.

Vsak gospodar ravna nepremišljeno, če spušča bika več kakor enkrat, odnosno izjemno dvakrat na dan. Z večkratnim spuščanjem si zasluži res kakšno kronico več, ali pri taki rabi junec prehitro onemore, krave ostanejo jalove, in katere se pa otele, tiste imajo le majhna in slaba teleta. Torej bikorejec, ne pripuščaj bika vselej, kadar koli pripelje kdo kako kravo.

Nikdar ne smete dovoliti, da bi bik po prvem skoku črez nekaj minut še enkrat plemenil tisto kravo, češ, da bi se toliko gotoveje ubrejila, kakor mislijo nekateri živinorejci. Če se ni ubrejila krava pri prvem skoku, pri drugem se prav gotovo ne bo, ker je porabil plemenjak pri prvem pripustu vse seme. Ako bi bika tako nespametno rabili, potem bi se prehitro izrabil in bi postal kmalu neploden.

Na odrastlega, krepkega in polnomočnega 2—4 leta starega junca se računa na leto 80 do 100 krav. Mlademu biku pa odmerite od poldrugega pa do navršene drugega leta, to je za 6 mesecev 20—30 krav. Ko se je bik po dovršenem 4. ali 5. letom že nekoliko postaral, ko ga začne zapuščati plemenske moči, takrat mu ne določite več 100 samic na leto, kakor srednje staremu, ampak samo 50—60.

Ali imate pri vas na vsakih 100 krav po enega dobrega bika? Kar odkritosrčni bodite in recite: malokje. Torej poboljšajte se tudi v tem oziru. Verjemite mi, da imajo v tistih krajih najlepšo govejo živino, kjer redijo za pleme že od nekdanj dovoljno število dobrih in sposobnih bikov. Zatorej na vsakih 100 krav mora priti en bik.

Kjer pa je udomačena neumestna navada, da plode biki kar na paši (da se pasejo skupaj s kravami), tam se ne sme določiti enemu plemenjaku več kot 40—50 krav. (Dalje sledi.)

Književnost in umetnost.

„Prijatelj otroški, Veselje angelsko, Kinderherz himmelwärts“, zelo priljubljene knjižice za šolsko mladino, naj se še samo do 10. julija t. l. naročajo pri dr. Jos. Somreku, katehetu v Celju. Ker nastopi po 10. juliju daljše potovanje, se bodo omenjene knjižice dobivale samo v prodajalnici Katoliško-tiskovnega društva v Ljubljani, v Cirilovi tiskarni v Mariboru in v Zvezini trgovini v Celju. „Prijatelj otroški“ stane potem: oblika A 10 vin., oblika B 24 vin., oblika C 36 vin. Partitura „Veselje angelsko“ stane s poštnino vred 56 vin.

Razne stvari.

Tisočaki so šli po grlu. Neki posestnik iz bleške okolice je videl lepo življenje raznih gostov na Bledu. Po takemu življenju je zahrepenel tudi ta posestnik in prodal je vse svoje posestvo, za katero je dobil lepe tisočake. Sedaj se je začelo za

posestnika res lepo življenje. Sprehajal se je, dobro jedel in pil. Toda le na posledice ni mislil. — Tisočakov je bilo vedno manj in končno je splaval zadnji po grlu. Ostalo mu je le še 140 kron. S to svoto se je pripeljal v Ljubljano, da si tudi tukaj ogleda mestno življenje, potem pa da se obesi. Jedel in pil je zopet tako dolgo, da je obležal ponoči na ulici, kjer ga je našel policijski stražnik. Ko ga je pripeljal na magistrat, je bivši posestnik rekel: „Bil sem imovit posestnik in sedaj sem berač. Drugega mi ne kaže, kakor da se obesim.“ — Poskrbelo se je, da se v Ljubljani ni mogel obesiti.

Izposojena hrabrost. V nekem mestecu v severni Češki obhajajo veteranci petdesetletnico. Povabljen je seveda tudi polkovnik posadke. Ta se na koncu slavlja poslovi od vseh veterancev, najbolj pa se pomudi ob slovesu pri nekem starem možu, ki se mu blišče na prsih dve hrabrostni medalji. „V katerih bitkah pa ste bili, hrabri vojak?“ „V nobeni, gospod polkovnik.“ „Kako pa pridete do teh medalj?“ „Gospod polkovnik“, je jecljal vojak, „gospod polkovnik, jaz sem si izposodil suktnjo z medaljami vred.“

Skrivnosten dogodek. V nekem okraju ob moravsko-niževavstrijski meji so našli 45 do 50 let starega moža, popolnoma zanemarjenega, bosonogega, sicer pa je imel novo obleko in ostrižene lase, a nohtov že več mesecev ne porezanih. Mož ne more izpregovoriti nobene besede ter ne more niti z znamenji pokazati, odkod je. Malo poprej, predno so ga našli na polju, so videli v bližini delajoči kmetje, kako je od niževavstrijske meje pridrvil z veliko naglico voz, na omenjenem kraju izločil moža ter v najhujšem diru zopet od dirjal nazaj čez niževavstrijsko mejo. Nihče ni zadrževal voza, nihče ga ne pozna. Nekaj časa so ga sledili orožniki, a neke na križišču štirih cest se sled izgublja. Sumi se zločin.

Divja deklica. V nekem gozdu na severnem Češkem v Krkonoših so drvarji pred nekaj časom našli čudno stvar v gošči. Na skali sredi goščave je sedela deklica, oblečena le z nekaterimi cunjami, popolnoma v divjem položaju. Komaj 13letno dekletce je obsedelo na skali, ker ni moglo ubežati, ter je plašno gledalo prišlece. Na razna vprašanja je odgovarjala le z nerazumljivimi glasovi. Najbrže je bila deklica kot gluhonema izpostavljena že pred več leti. Ta najdba vzbuja ondi veliko pozornost in oblasti skušajo doseči jasnost glede pokoljenja nesrečnega otroka.

Obilen blagoslov. Družina nekega nogovičarja Schirmerja v Kirchbergu silno narašča. K že 14 otrokom v družini, je pred kratkim štorklja prinesla še trojčke. Mati in trojčki, dva dečka in ena deklica so zdravi.

Premoženje v krsti. V ogrski občini Egregy se je dogodil sledeči nenavadni dogodek. Pretekli teden so ondi pokopali Simona Rusa, ki je imel veliko premoženje. Bil je to pust stavec, ki posebno zadnja leta ni trpel nikogar okrog sebe, posebno bližnji njegovi sorodniki so mu bili nad vse neprijubljivi. Ko so odprli oporoko, se je pokazalo, da je stari skopuh shranil svoje premoženje 70.000 K v svoji črni salonski suktnji. Z dovoljenjem oblasti so tedaj zopet odprli gomilo in so res našli v suktnji v veliko veselje smejočih se dedičev 70.000 kron, skrbno zašitih v nekem robu.

Car Nikolaj I. in poveljnik straže. Car Nikolaj I. je prišel pozimi do sobe komandanta dvorne straže ter pogledal skozi okno. Oficir je sedel na stolu ter spal. Car vstopi ter zagleda pred oficirjem kos papirja, na katerem je bilo napisano: Stanovanje, hrana itd. 2000 rubljev, obleka in zabave 2000 rubljev, dolg 3000 rubljev, pomoč materi 400 rubljev, vsega 8000 rubljev. Dohodki 4000 rubljev; deficit 4000 rubljev. Kdo ga plača? Car je podpisal pod vprašanje Nikolaj ter odšel. Drugi dan je dobil 4000 rubljev in carjevo pismo, da naj drugič spi, kadar ima čas za to, sicer pa naj služi verno carju in mater naj bolj podpira.

Premeten slepar. Berolinske hotele je obiskal zadnje čase zelo navihani slepar. Bil je elegantno oblečen ter nosil ličen kovčeg v roki. Dal si je v prvem hotelu odkazati sobo. Drugo jutro je skical vse hotele uslužbenke z močnim zvočenjem v svojo sobo ter jim ves razjarjen pripovedoval, da mu je nekdo ukradel hlače, ki jih je obesil pred vrata v svrhu snaženja. Vse iskanje je bilo zaman. Da bi ne prišel hôtelet na slab glas, je prosil hôteletir gosta, naj molči ter mu kupil nove hlače, pa tudi 90 mark mu je povrnil, o katerih je gost trdil, da jih je imel v hlačenem žepu. Seveda so vsi lepo molčali o tatvini. Pozneje pa se je hôteletir sestel s tovarišem, ki ima tudi velik hôtelet, in ta mu je pravil, da se je pri njem zgodil enak slučaj, samo da je moral gostu povrniti 120 mark, ki jih je baje imel v ukradenih hlačah.

Ravno zaradi tega. Ko je umrl pred kratkim baron A. Rothschild v Parizu, se je na dan njegovega pogreba postavil pred Rothschildova vrata neki berač in na ves glas plakal. Ker se ni dal

umiriti, stopil je k njemu neki Rothschildov sluga in mu dejal: „Lepo je, da za našim gospodarjem tako žalujete. Tudi mi smo ga ljubili, ali vseeno ne pretakamo solz po njem. Toda saj vi vendar niste kak sorodnik njegov?“ „Ravno zaradi tega plakam, ker nisem!“ je odvrnil siromak in se znova spustil v glasen jok.

Dobrotljivi kralj. Pred nekoliko tedni se je vozil mladi španski kralj Alfonz s svojim avtomobilom po nekem klanecu, ki je bil še poln snega. Tu je videl gručo ljudi, na katere je bil opozorjen. Bili so trije moški in dve ženski, od katerih je držala ena v naročju malo dete. Kralj veli ustaviti in vpraša ljudi, kam gredo. Povedali so mu, da gredo v Madrid iskat si zaslužka. Peš so krenili na dolgo pot, proseč od sela do sela. Ubogi siromaki so se kralju zelo smilili; imeli so slabo obuvano in raztrgano obleko, da so se vsi tresli od mraza. Kralj poseže v žep, ter jim da ves denar, kar ga je imel pri sebi. Potem povabi k sebi v kočijo ženski z otrokom, obžaluje, da ne more povabiti cele družbe, ker ni prostora. V kočiji je kralj dal ženskam jedil, kar jih je imel s seboj. Žene ga seveda niso poznale. Ko pa je kočija dospela v neko planinsko selo, kjer je kralj dobro poznan, so pričeli vaščani navdušeno pozdravljati kralja. Ženski ste bili silno iznenadeni, ko ste izvedeli, da je njun dobrotnik, s katerim sta se celo pot pristočno razgovarjali, sam španski vladar. Alfonz je plačal za njune može stanovanje ter obljubil, da se bo za nje pobrigal, ko pridejo v Madrid.

Sredstvo proti pijančevanju. Neka londonska firma je iznašla sredstvo proti pijančevanju in je razpošljala proti pošiljati 15 kron vsakemu, kdor se hoče ozdraviti te hude strasti. Marsikatera žena je bila že vesela, da se povrne mir v hišo in hvalila razumnike, ki kaj tako pametnega iznajdejo. Vse to bi obveljalo, če bi ne bilo farmacevtskega odbora najvišjega sodnega sveta v Avstriji. Ta odbor je preiskusil omenjeno sredstvo in našel, da je navadni dvojno ogljenčevo kisli natron, ki se ga dobi pri nas v Avstriji za 15 vinarjev ravno toliko, kot z Angleškega za 15 kron, in ki ravno toliko koristi proti pijančevanju kakor vsak Blažev žegen!

Listnica uredništva.

Več dopisov in novic smo radi pomanjkanja prostora morali odložiti do prihodnjic.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Na prodaj je enonadstropna hiša

v Celovcu z 12 sobami, 2 kuhinjama, veliko kletjo, ki je zelo pripravna za večjo vinsko trgovino, in manjšo kletjo za drugo uporabo. Stavba je lepo izdelana, pripravna za vsako podjetje, posebno pa bi bila pripravna za penzioniste. Hiša je v sredi mesta. — Vse natančnejše podatke daje upravnništvo lista.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

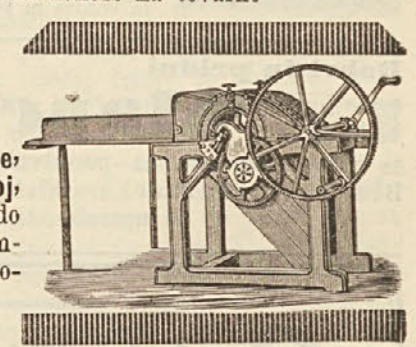
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse števil. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji, ter tudi taki vodovodi, ki sami vodijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Hočete dolgo živeti

in se veseliti dobrega zdravja? Da dosežete to, skrbite zato, da ohranite zdrav želodec in redno prebavljanje.

Germanovem življenjskem cvetu (esenci),

katerega z največjim uspehom rabi pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, napilnenju, gorečici (zgagi), slabosti, glavobolu, omotici, krču, zaprtjem telesu, zlati žili. Po preobilih pojedinah, posebno po mastnih in težko prebavljivih jedilih, ta cvet odstrani tiskanje in bolečine in zbuja tek, s čemur v visoki meri pomaga k ohranjenju telesa. Ker odstranjuje vse s prijene soke iz telesa, očiščuje kri, in ima tudi pred vsemi podobnimi pripomočki to prednost, da je čisto neškodljiv, če se tudi rabi dolga leta, ker je napravljen iz najfinejših, skrbno izbranih zelišč, ter ima prijeten, grenko-aromatičen okus, da ga morejo rabiti tudi občutljive osebe, otroci in žene.

Germanov življenjski cvet kot pravo ljudsko in domače sredstvo, naj ne manjka v nobeni hiši, ker dostikrat obvaruje pred hudo boleznijo, ko ni zdravniške pomoči blizu. Pri nakupu naj se vedno zahteva **Germanov življenjski cvet iz lekarne „črni orel“ v Belovaru**, ker so še sredstva z enakim imenom, a ne tako dobra. Za znamenje pristnosti mora vsaka steklenica, ki je v zelenem zavitku, nositi polno ime tvrdke: **Lekarna „pri črnem orlu“ K. Germana v Belovaru** (Hrvaško), kamor je tudi pošiljati vsa poštna naročila. Cena steklenice K 1-40, po pošti vsaj dve steklenici. Za zavoj 40 vin. več, kot pošto povzete, ali se pošlje znesek prej. Naslovi morajo biti pisani razločno in natančno. Pojasnila, prospekti, na vodo porabi zastoj.

Germanov življenjski cvet moram trpečemu človestvu najtopleje priporočiti, ker sem se osebno, kakor pri mnogih občanah, katerim sem ga priporočal, mogel prepričati, o izvršnih uspehih. Naznanjam Vam, da sem od raznih stranij poskusil že mnogo sredstev, ali nobeno ni imelo zaželjenega uspeha, kakor Germanov življenjski cvet. **Andrej Žižek, Sv. Ana na Krembergu.** Pošljite mi zopet osem steklenic Germanovega življenjskega cveta, ki ga bom vsem bolehaločim na želodec najtopleje priporočala. Jaz že okrevam. **Apolonija Haberl v Semrjah, Stajersko.**

Mizarskega pomočnika,

ki ima veselje do orgljarskega dela, takoj sprejme **Franjo Grafenauer**, orgljarski mojster na Brdu, p. Šmohor. Biti mora trezen in zanesljiv ter življenja na deželi vaje. Oglasi pismeno.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., svinjski in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine, po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po 1 gld. 20 kr., à la ogrske, trde, po 1 gld. 50 kr., ogrske, fine, po 1 gld. 80 kr. kilo. — **Velike klobase** ena 20 kr.

Slivovka, brinovec, pristen, liter od 70 kr. do 1 gld. 20 kr.

Natorno brinovo olje in **brinov cvet** liter po 1 gld. 60 kr.

To priznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Proti gotovemu plačilu se kupi:

stavbeni les, stoječ, v parcelah ali po meri in enotni ceni;

posekan okrogli les ali hlodi, borovi, smrekovi, jelovi ali mecesnovi, v gozdu ali postavljeni v Celovec;

suhe smrekove deske, I. in II. vrste, 20, 25, 30, 40 in 50 mm debele; 4, 5 ali 6 m dolge.

Vprašanja in ponudbe naj se pošiljajo mestnemu tesarskemu mojstru

Lerchbaumer-ju v Celovcu.

!Železnina!

Razno orodje, krmilniki, ploče za ognjišča, šine za kolesa, osi, verige, coklje-zavornice, žreblje, cveki iz žice, vijaki, kuhinjska posoda itd. se dobiva za vsako prav primerno ceno v trgovini

Peter Merlin v Celovcu, pri zlati kroglj.

Absolutno zajamčeno

pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat vč. duhovščini za nakup pri kmetijskem društvu (zadrugi) v Vipavi zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej. Starega vina nimamo več na razpolaganje. Napravili pa smo novega veliko možno izvrstne kvalitete: belo po 40 do 50 kron za 100 litrov, rdeče po 35 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 60 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški rizling po 60 K ter stara buteljska vina, renski rizling in beli burgundec.

! Žganje. !

Dobro, ceno žganje
priporoča tvornica rženega žganja
v Blatu pri Pliberku.

Cene: 30, 35, 40 krajcarjev za liter.

Apno

1. vrste, 100 odstotno, v velikih kosih, se dobiva pri podpisanih na vagone ali vozove, voznine prosto do gradbenega prostora, po najnižjih cenah ob vsakem času.

Ant. Schmauzer, Ign. Teyrowsky,
Annabrücke, Galicija.
Železniška postaja Grabštanj.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

Podružnica „CROATIE“ v Trstu.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajarske in Koroške.

Prva in največja slovenska trgovina z železnino

„Merkur“

P. Majdič
Celje

priporoča vse stavbinske potreščine, okove, štedilnike, kovane in vlitte ograje v razne svrhe, vodovodne cevi, sesalke in vodovodne naprave sploh.

Bogata zaloga najboljših poljedeljskih strojev — posebno pa za sedaj priporoča: peronospera brizgalnice, žvepljalne mehove, kose z znamko sv. Cirila in Metoda, srpe in brusne kamne.

Novosti: vlečne grablje, s katerimi lahko ena oseba toliko naredi kakor šest ljudi z navadnimi malimi grabljami.

Nepremočljive plahte za vozove in komate so v zalogi.

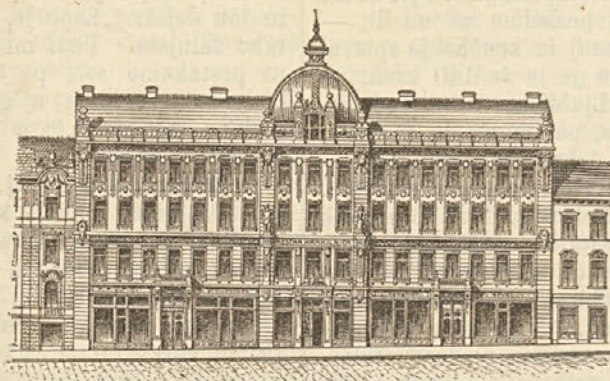
Dobri in pridni

hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu „Stefanshof“ v Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron, po uporabnosti.

Stanje

hranilnih vlog:
nad 20.000.000 K.

Rezervni

zaklad:
nad 700.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Najboljše proti

Ne piti!

TAKOJ UČINKUJOČE ZDRAVILNO JE

GLAVOBOL, NAHOD, MIGRENI IN OMOČICI

ZA GLAVOBOL, NAHOD, MAČKA IN OMOČICO.

ANTIDOL

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

V Celovcu se dobi v lekarni P. Birnbacher.

Natorni
brinjevec,
enoliterske steklenice po 2 K
50 vinarjev razpošilja France Pustotnik, žganjekuhar in posestnik v Blagovici, pošta Lukovica na Kranjskem.

Prve vrste tovarna finih švicarskih vezenj

išče dame, z občnim znanstvom, za prodajo svojih festonov in vložkov, bluz, žepnih robocev itd. po vzorcih, proti visoki proviziji.

Cene v avstrijski veljavi. Blago poštnine in carine prosto. Prijave pod Za G. 1127 na naslov Rudolf Mosse, St. Gallen, Švica (Schweiz).

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kolodvorska cesta št. 27.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.